

Freek maakt sociale misstanden kraakhelder

MIKE PEEK

cabaret: freek de jonge Wat Als je me nu nog niet kent Gezien 25/11, Hoofddorp Te zien DeLaMar, 15-30/12, 7/1, 16-17/2 ****

Eigenlijk zou Freek de Jonge dit seizoen een voorstelling maken over Bram Vermeulen, met wie hij het legendarische cabaretduo Neerlands Hoop vormde. Daar zag De Jonge om diverse redenen van af, maar vlak voor de pauze van deze lange theateravond komt zijn oud-collega toch ter sprake. Met lichtvoetige anekdotes, typering van hun succes - "Wij waren niet snel, de rest stond stil" - en het lied Vechten tegen de bierkaai schetst hij het beeld van een moeizame, maar creatief gezien uiterst vruchtbare vriendschap. Ontroerend. Krachtig.

Dat heeft de voorstelling op dat moment ook wel nodig. De Jonge blijft dit keer wat lang steken in de warming-up, met niet al te opzienbarende grappen over Zwarte Piet, IS en Frans Timmermans. Zijn komische klasse toont hij pas met een sterk gespeelde scène waarin een grensrechter ondanks herhaaldelijk fysiek geweld en steeds grotere lichamelijke beperkingen maar blijft vragen wat hij nog voor zijn club kan betekenen. Het is weinigen gegeven om sociale misstanden met een simpele overdrijving zo kraakhelder te maken.

Toch is de tweede helft sterker. Die begint met een mooie reis van Workum naar Renesse en leidt via de onzin van straatinterviews naar een fenomenale conference over de nasleep van MH17. Messcherp ontleedt De Jonge de rol van de overheid, die zich 'niet op emotioneel niveau met mij moet bemoeien'.

Maar vooral vindt hij het tekenend dat we ons zo collectief vastklampen aan het verdriet. In tijden waarin humor heilig is verklaard, hebben we blijkbaar toch behoefte aan drama. En als we dat in ons eigen leven niet kunnen vinden, dan leven we verdorie wel mee. De Jonge voert een vrouw op die zich goed kan verplaatsen in de slachtoffers, want ze had die dag zelf ook iemand naar Schiphol gebracht. Bestemming: Canada.

Van het grote openbare verdriet schakelt hij vervolgens over naar heel particulier leed. Eerder dit jaar stierf zijn kleindochter, zevenenhalf jaar oud. Ze

had een hartafwijking. Met een paar simpele zinnen maakt hij haar dood voelbaar. Dat ze vier jaar werd en Lang zal ze leven niet zo'n leuk liedje vond.

Zoals vaak de laatste jaren bedient De Jonge zich ook veelvuldig van zelfspot. Hij zegt het talent te hebben om op het juiste moment het verkeerde te zeggen. Te beschikken over 'een natuurlijke bescheidenheid'. En zingen kan ie eigenlijk niet. Het publiek kan hem wel opvreten, maar krijgt zijn applaus later als een boemerang terug. Met nederigheid heeft zijn zelfspot namelijk niets te maken; het is veel eerder een ontleding van zijn vermaledijde imago. Moet hij smeken, vraagt hij het publiek, op zijn knieën vallen, voordat mensen hem wérkelijk zien? Hij is Freek de Jonge, godbetert! En hij is zeventig jaar. Als je hem nu nog niet kent, you will never never never know him.